

PRIKAZI I OSVRTI

GRAČANIČKI GLASNIK
časopis za kulturnu historiju

Broj 52
Godina XXVI
Novembar, 2021.
[str. 171-172]

© Monos 2021

Fra Ljubo Hrgić, Putovanje Bosanskom Posavinom 1933. godine

Orašje 2021.

(Putopis s požutjelih stranica međuratne štampe)

Fra Ljubo Hrgić (1908.–1976.), bosanskohercegovački je franjevac, svećenik, pisac i pjesnik, intelektualac, profesor, a poslije 1945. i politički osuđenik – po rođenju Zeničanin, koji je naobrazbu stjecao na raznim učilištima – od Visokog i Fojnice preko Sarajeva i Beograda pa sve do Pariza. Autor je brojnih pjesama, priča i pripovijedaka, zapisa, kao i publicističkih članaka. Pisao je i objavljivao još od svojih gimnazijskih dana. Jedan je od brojnih, pomalo već zaboravljenih pisaca o kojima književna kritika još uvijek nije dala pravu riječ (oni koji se kod nas nazivaju književim kritičarima po svoj prilici jedva i znaju imena stvaralaca kakav je i fra Ljubo bio – pod svojim ličnim imenom ili književnim pseudonimom Hrvoje Bor).

Godine 1933. – negdje s početka jeseni, tada mladi bogoslov Ljubo Hrgić proputovao je bosanskom Posavinom i dijelom sjeveroistočne Bosne. Na put je krenuo iz Dervente, odakle je (uglavnom pješice) obilazio mjesta i župe, od Plehana i Foče pa do Bosanskoga Broda, te od Svilaja preko Odžaka do Tolise. Posjetio je i krajnji istok Posavine, naselje Dubrave, kao i grad Brčko – staro trgovačko središte, mjesto izvoza bosanske šljive i drugih poljoprivrednih proizvoda (baš u jeku sezone), živopisno zablježivši vrevu na njegovim ulicama. Svoje putovanje Hrgić je završio u Tuzli, odnosno u Breškama, na južnim padinama planine Majevica.

Hrgićev putopis, koji je nastao prilikom ovih putovanja, objavljen je u katoličkom dnevnom listu "Hrvatska straža", u više dijelova, odnosno nastavaka (čak 43, da budemo

precizni). Sa stranica ovoga lista, sačuvanog u iznimno bogatoj knjižnici franjevačkog samostana u Tolisi, putopis je objedinio, priredio i u posebnoj knjizi objavio Marko Matolić – historičar, pisac i publicist iz Orašja, inače saradnik “Gračaničkog glasnika” – ali i vrijedan entuzijast, koji je do sada na sličan način “oživio” brojne intelektualne i književne stvaraoce s prostora svog užega ili šireg zavičaja.

Putopis fra Ljube Hrgića do danas je ostao uglavnom nepoznat široj čitalačkoj publici, pa i stručnjacima – iako ti zapisi, pored književne, imaju i historijsku vrijednost. “Razdoblje između dva svjetska rata u

našoj je historiografiji najslabije istraživano razdoblje”, primjećuje priređivač ovoga djela, dodajući da ova knjiga “osim što će svojim putopisnim žanrom obogatiti posavsku književnost, može biti i zanimljiv povijesni prilog u nekom detaljnijem izučavanju prošlosti bosanske Posavine.”

Listajući knjigu, te iščitavajući zapise fra Ljube Hrgića, možemo se u potpunosti složiti sa tom ocjenom.

Edin Šaković

